

LEBELIŲ PELKĖ

Renkamos durpės Lebeliuose.

LEBELIŲ PELKĖ - 320 ha sausuminės kilmės raistinė aukštapelkė (durpynas) už 4 km į š. nuo Akmenės, Dabikinės ir Agluonos upių takoskyroje apie 3 km nusidriekianti iš r. į v. Pramoninis plotas 262 ha, kraikinių durpių atsargos 160 ha plote. Aukštapelkinio pobūdžio fuskuminės ir mediuminės durpės slūgso ant priemolio ir priemolio, vidutinis durpių sluoksnis 2,6 m, vietomis iki 5,3 m. Vidutinis durpių susiskaidymas 22 proc., vidutinis peleningumas 4,3 proc. Durpynas eksploatuotas jau po I pas. karo, nuo 1935 verslininkas E.Kirša durpės kasė kurui, jomis buvo kūrenamos prie Akmenės gel. stoties įkurtoje kalkinėje kalkių degimo krosnys. Buvo eksploatuojamas 50 ha durpyno plotas, čia naudotas 48 AJ garo katilas, veikė durpių presavimo mašina, buvo 50 m ilgio estakada durpėms krauti į sunkvežimius, daržinė įrankiams. Viso turto vertė 1940 m. siekė 34,8 tūkst. Lt. Po II pas. karo daugiausia durpių buvo kasama kraikui, valstybė už durpių naudojimą kraikui kolūkiams ir valst. ūkiams skirdavo subsidijas. Po 1990 perkamos dirvožemio struktūrai pagerinti, bet daugiausia kurui. Pradiniai apskaičiuoti durpyno išteklių siekė 7 mln. m³, iš jų apie 1,8 mln. m³ - mažai susiskaidžiusių durpių. 1984 iškasta 2 tūkst. t. Iki 1985 durpingasis sluoksnis buvo nukastas 100 ha plote ir išnaudota 63 proc. išteklių. Lietuvoje atkūrus nepriklausomybę ir įdiegus rinkos ekonomiką, durpynas privatizuotas, nuo 1994 jį eksploatavo UAB „Kuršėnų tyras“, nuo 2005 - UAB „Durpeta“. Pasikeitus situacijai rinkoje, eksploatavimas nutrauktas.

Inf.: MLTE, t. 2; Akmenė: kraštas ir žmonės; Akmenės statybinių medžiagų kombinatas mūsų prisiminimuose.